

Delo

Naslov: Še daleč od energetske učinkovitosti

Datum: 27.09.2010 Stran, Termin: 32

SLOVENIJA Naklada:

Avtor: Cveto Pavlin

Žanr: Poročilo

Površina, Trajanje: 478.83

Rubrika, Oddaja: P&D OKOLJE IN ENERGIJA

UGOTOVITVE RAZISKAVE REUS 2010

Še daleč od energetske učinkovitosti

Raziskava **REUS** 2010 je pokazala precejšnje neskladje med tem, kaj Slovenci mislimo o učinkoviti rabi energije, in tem, kako z energijo v resnici ravnamo.

Terenska raziskava energetske učinkovitosti Slovenije **REUS** 2010, pri kateri so sodelovali **Informa Eco**, kot pobudnik, nosilec in vlagatelj, ter Arhea, Center za energetska učinkovitost IJS, Eco Consulting, Gradbeni inštitut ZRMK, I-Vites, SURS in Valicon, je omogočila podroben vpogled v ravnanje z energijo v slovenskih gospodinjstvih. Raziskava, v kateri je sodelovalo nekaj več kot tisoč slovenskih gospodinjstev, je ugotovila, da smo Slovenci glede na ozaveščenost na dobri poti, vendar bo potrebnih še precej prizadevanj, da bomo zares postali energetska učinkoviti.

Učinkovita raba energije je čedalje bolj aktualna tema, še posebno pa je zanimiva vsako leto pred začetkom kurilne sezone. Izdatek za energijo, ki vključuje ogrevanje in hlajenje prostorov, gorivo za osebni prevoz in elektriko, je za gospodinjstva pomemben delež rednih mesečnih stroškov. Ker pa proizvodnja energije, pridobljene iz fosilnih goriv, in naraščajoča poraba negativno vplivata na okolje, lahko učinkovito ravnanje z energijo obravnavamo kot družbeno odgovorno ravnanje.

Za ogrevanje predvsem kurilno olje in drva

Raziskava **REUS** je namenjena javni upravi, ponudnikom in dobaviteljem energije, proizvajalcem in trgovcem trošil, to je naprav, aparatov, prevoznih sredstev, ki za svoje delovanje potrebujejo energijo, ter vsem, ki so neposredno ali posredno povezani z rabo energije v gospodinjstvih. V letošnjem drugem valu raziskave **REUS** je sodelovalo osem na začetku omenjenih podjetij in ustanov. Poleg rezultatov so pripravili tudi kazalnike učinkovite rabe energije v gospodinjstvih, ki so vzpostavljeni, da spremljajo trende

na posameznih področjih. V kazalnike so vključeni tisti dejavniki, ki močno vplivajo na porabo energije v gospodinjstvih.

Raziskava **REUS** 2010 je odgovorila na najpomembnejša vprašanja o tem, kako Slovenci ravnajo z energijo. Ugotovljeno je bilo, da:

- v Sloveniji prevladujejo energijsko neučinkovite enodružinske in večstanovanjske stavbe; 60 odstotkov enodružinskih in 72 odstotkov večstanovanjskih stavb v Sloveniji nima ustrezne toplotne izolacije; okna z energijsko varčno zasklitvijo ima le 16 odstotkov gospodinjstev

- ogrevamo se predvsem s kurilnim oljem in drvni; pri centralnem načinu ogrevanju prevladujejo manj učinkoviti kotli; daljinski sistemi obsegajo tretjino sistemov za ogrevanje; ljudje se redko odločijo za menjavo energetskega vira za ogrevanje

- povečuje se uporaba klimatskih naprav, ki so zelo velik porabnik električne energije, česar se v mnogih gospodinjstvih ne zavedajo, kar pomeni, da pri hlajenju stanovanj nismo učinkoviti; klimatsko napravo ima že 16 odstotkov gospodinjstev, o nakupu nove pa jih razmišlja šest odstotkov

- v gospodinjstvih že prevladujejo sijalke nad navadnimi žarnicami (v gospodinjstvih je polovica sijalk, med katerimi prevladuje varčna, tako imenovana kompaktna fluorescenca sijalka, in 38 odstotkov navadnih žarnic), kar kaže na učinkovitost pri uporabi razsvetljave; kljub temu še vedno dobra petina članov gospodinjstev ponavadi ne ugasne luči, ko zapustijo prostor

- približno četrtnina gospodinjstev ne ravna učinkovito z gospodinjstvenimi aparati; majhen je odstotek energijsko učinkovitih štedilnikov, energijsko učinkovitih hladilnikov pa je skoraj dve tretjini; približno petina gospodinjstev pri kuhanju ne uporablja pokrovice, ne ugaša predčasno električne kuhalne plošče, perilo pere pri največji temperaturi, čeprav za to ni potrebe, in za sušenje perila tudi poleti uporablja sušilni stroj

– ob računalnikih v Sloveniji presedimo v povprečju skoraj pet ur na dan, televizor pa je prižgan skoraj štiri ure na dan, vendar 13 odstotkov gospodinjstev ne ugaša računalnika ali TV-aparata, ko ju ne potrebuje

– avtomobil je najpogostejše prevozno sredstvo, čeprav je energijsko najbolj potraten; malo manj kot polovica gospodinjstev ima več kot en avtomobil; z enim avtom naredijo 14.000 kilometrov na leto; le 12 odstotkov Slovencev bi kupilo električni avto, pripravljenosti za vgradnjo sistema za uporabo plina v avtomobilu pa skoraj ni; razlog, da člani gospodinjstev ne uporabljajo pogosteje javnega prometa, so najpogostejše slabe povezave in preprosta uporaba avtomobila.

Od pasivnih in skeptikov do realistov in entuziastov

Raziskava **REUS 2010** je pokazala precejšnje neskladje med tem, kaj Slovenci mislimo o učinkoviti rabi energije, in kako z energijo v resnici ravnamo. Določeno stopnjo ozaveščenosti je pokazalo 83 odstotkov anketiranih. Na podlagi trditev, ki se nanašajo na vsakdanje vedenje pri rabi energije in odnos do okolja ter na podlagi dejanskega učinkovitega ravnanja pa se je med ozaveščene uvrstilo le 28 odstotkov gospodinjstev.

Na podlagi rezultatov ankete o ravnanju z energijo je bila narejena segmentacija slovenskih gospodinjstev, ki so razvrščena v pet skupin, in sicer nezaveščeni, pasivni, skeptiki, realisti in entuziasti. Neozaveščenih gospodinjstev je 17 odstotkov. Ta skupina gospodinjstev z energijo ne ravna učinkovito in ne deluje ekološko. Prav tako ne mislijo, da bi lahko kaj prispevali k varčevanju z energijo. V tej skupini prevladujejo gospodinjstva z dohodkom med 2071 in 2760 evrov na mesec. Največ jih je v Osrednji Sloveniji.

Pasivnih je 26 odstotkov gospodinjstev. V tej skupini prevladujejo tri- in štiričlanska gospodinjstva, ki imajo dohodek med 1381 in 2070 evrov ter več kot 2761 evrov na me-

sec. Največ jih je v podravski, savinjski in goriški regiji.

Skeptikov je 29 odstotkov gospodinjstev. Največji odstotek anketiranih v tej skupini kaže na to, da je skepsa močno prisotna slovenska značilnost, ki se verjetno ne odraža samo pri učinkoviti rabi energije. Ta gospodinjstva zmanjšanju rabe energije sicer dajejo velik pomen, vendar menijo, da sami ne morejo veliko prispevati k učinkoviti rabi energije in da je lahko biti ekološki, če imaš denar. Značilen za to skupino je dohodek manjši od 690 evrov na mesec. Največ takšnih gospodinjstev jih je v Spodnje-posavski in Jugovzhodni regiji.

Realistov je devet odstotkov gospodinjstev. Delujejo po svojih najboljših močeh in obenem menijo, da so teme energetske varčnosti in okolja velikokrat marketinško orodje ter da se jih pretirano poudarja zaradi drugih ciljev. Odstopajo po nadpovprečno visokem deležu tistih, ki uporabljajo električno energijo, pridobljeno iz obnovljivih virov energije. Največ jih je med eno- in dvočlanskimi ter pet- ali veččlanskimi gospodinjstvi, živijo pa v naseljih z več kot 10.000 prebivalci. V tej skupini izstopajo Koroška, Jugovzhodna Slovenija, Notranjsko-kraška in Obalno-kraška regija.

Entuziastov je 19 odstotkov gospodinjstev. Za njih je značilna skrb za okolje in so tudi dejavni na tem področju. Menijo, da učinkovita raba energija in skrb za okolje nista le modni trend in marketinški trik. Njihov dohodek je med 691 in 1380 evrov. V to skupino sodijo predvsem eno- in dvočlanska gospodinjstva iz Pomurske, Podravske, Zasavske in Obalno-kraške regije.

Rezultati raziskave **REUS** torej kažejo, da ni več vprašanje energetske učinkovitosti da ali ne. Aktualna vprašanja so, kaj je mogoče še narediti, da prihranimo denar in energijo, kdaj je pravi čas, da se odločimo za učinkovito rabo energije, koliko je za to treba vložiti denarja in v kolikšnem času se bo naložba povrnila.

CVETO PAVLIN

ČEDALJE VEČ KLIMATSKIH NAPRAV – V Sloveniji se povečuje uporaba klimatskih naprav, ki so zelo velik porabnik električne energije, česar se v mnogih gospodinjstvih ne zavedajo. Klimatsko napravo ima že skoraj vsako peto gospodinjstvo. Foto Igor Modic/dokumentacija Dela